Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XI | Tarnów, piątek 1 kwietnia 1938 r. | Nr. 13

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie".

(Bazylea 1897)

Nr. tel. 45 Konto P.K.O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3

Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

TREŚĆ:

Staraniem Oddziału Związku Zawod. Naucz. Szkół Żyd. w Polsce przy szkołach „SAFA BERURA" w Tarnowie i Tow. Przyjaciół Uniw. Hebr. wygłosi z okazji 13-lecia Uniw. Hebr. w Jerozolimie, w SOBOTĘ 2 kwietnia br. o godz. 8·30 wiecz. w sali SOKOŁA I·

Dr MAJER BAŁABAN **ODCZYT** na temat: **Od Jabne do góry Skopus - 2000 lat wędrówki kultury hebrajskiej**

prof. Uniwersytetu im. Józefa Piłsudskiego, docent Instyt. Nauk Judaist. w Warszawie

Dr A. CHOMET

Po XIX konferencji krajowej

Nie należy ukrywać, że XIX konferencja krajowa ogólnych syjonistów zach. Małopolski i Śląska obradowała w atmosferze pewnej nerwowości, wypływającej z przeświadczenia o wyjątkowej sytuacji żydostwa i ciężkiej odpowiedzialności, ciążącej na awangardzie żydostwa — jaką niechybnie stanowią syjoniści — w czasie, kiedy szczególnie na odcinku naszym najważniejszym — na froncie palestyńskim, przygotowują się zmiany o przełomowym dla narodu żydowskiego znaczeniu.

Z tej wyjątkowej sytuacji zdawali sobie sprawę wszyscy delegaci, wypróbowani i ofiarni działacze syjonistyczni w poszczególnych miastach i miasteczkach. Było też życzeniem i dążeniem znakomitej większości konferencji, by raz na zawsze usunąć widmo ciągłych sporów ideowych, wynikających z chęci podważenia fundamentów, na których zbudowany jest Związek Światowy ogólnych syjonistów.

Bo już z referatu prezesa tow. dra Schwarzbarta — referatu, który w sposób mistrzowski dał nam całokształt wszystkich prawie problemów rzeczywistości syjonistycznej — wionął ku nam ciepły wiatr optymizmu, tak w kierunku naszej przyszłości w Erec Izrael, jak i pozycji ogólnego syjonizmu w świetle prób zbliżenia i zjednoczenia z grupami ogólno-syjonistycznymi, koncentrującymi się w t. zw. „Weltvereinigungu". Z „wrogami" więc „Weltverbandu" wkrótce się połączymy — gorzej jest z „przyjaciółmi" „Weltverbandu", którzy na szczęście na konferencji stanowili mniejszość i dlatego „Weltverband" wyszedł z XIX konferencji krajowej obronną ręką, przy czym końcowa deklaracja konferencji stwierdzająca uroczyście swą wierność założeniom ideowym Związku Światowego ogólnych syjonistów, stała się tym murem niezłomnym, o który rozbić się muszą wszystkie próby podważenia „Weltverbandu" od wewnątrz.

I skoro konferencja wypowiedziała się przeciw chaosowi ideowemu a za jasno skrystalizowanym programem ogólno-syjonistycznym — to już w konsekwencji wyrazem tego nastawienia większości konferencji musiał być wybór Egzekutywy, która dałaby gwarancję, że odtąd przestaniemy zastanawiać się nad tym, czym jesteśmy i czy mamy w ogóle prawo do życia samodzielnego. Czekają nas bowiem wielkie zadania w obliczu przełomowych chwil w syjonizmie i dlatego usunięcie z drogi problemów, które istniały i istnieją jeszcze dla poszczególnych jednostek, często nawet bardzo zasłużonych w naszej organizacji, a które dla większości organizacji znalazły swoje rozwiązanie przez pełną apercepcję zasad ideowych i organizacyjnych Związku światowego ogólnych syjonistów — da nam możność zużytkowania sił, zapału i energii, tkwiących w szeregach ogólno-syjonistycznych na terenie zachodniej Małopolski i Śląska, w pracy na rzecz Odbudowy Erec Izrael, w walce o lepsze Jutro dla mas żydowskich a w szczególności pozwoli nam raz nareszcie pomyśleć o pozytywnej i konstruktywnej pracy w służbie dla ogólnego syjonizmu i realizacji jego haseł.

I my dążymy do zjednoczenia ogólnego syjonizmu w skali światowej a w każdym razie przed tym na arenie krajowej. Ale do tego zjednoczenia zdążać chcemy pod sztandarem „Weltverbandu", a nie jako rozbitki, nie w rozsypce, rozkłóceni i poróżnieni. Silny „Weltverband" jest najlepszą gwarancją, że to zjednoczenie ogólnych syjonistów dojdzie szybko do skutku. — Słaby, luźny „Weltverband" opóźni proces konsolidacji ogólnego syjonizmu, a kto wie — czy rozkład „Weltverbandu" nie byłby równoznaczny z likwidacją ogólnego syjonizmu.

Ot — dlaczego broniliśmy tak konsekwentnie barier „Weltverbandu" przed tymi, którzy głosili konieczność przekroczenia tych barier w imię „zgody" i „jedności". Ot — dlaczego wybraliśmy Egzekutywę, dającą pełną gwarancję, że nadal bronić ona będzie barier „Weltverbandu" aż do chwili, w której pod egidą Weltverbandu złączymy się z wszystkimi innymi związkami ogólno-syjonistycznymi, grupującymi się luźnie w t. zw. „Weltvereinigungu".

A wkońcu jedna jeszcze rzecz. Nie należy też ukrywać, że obecna Egzekutywa została wybrana tylko przez większość konferencji. Mniejszość nie brała udziału w wyborach Egzekutywy. Jest to jej prawo wypływające z zasad demokratycznych, którymi rządzi się nasza organizacja.

A o obowiązkach i zadaniach mniejszości w organizacji, uczył nas nasz nieodżałowanej pamięci przewódca dr Ozjasz Thon, który w przededniu XVII konferencji krajowej pisząc o różnych grupach w organizacji, o zadaniach tej konferencji nawoływał:

„Powiadam! pełna swoboda w zaakceptowaniu swojej osobnej idei, ale przedewszystkiem i nade wszystko trzeba strzec całości organizacji i nie dopuścić do jej osłabienia przez zbyt radykalne odosobnienie się. Choćbym wiedział, że moje myśli doznają całkowitego zgnębienia, nie odważyłbym się wyłamywać spod dyscypliny nawołującej mniejszość do bezwarunkowego podporządkowania się większości. Byłbym dlatego też niezmiernie rad, gdyby się na naszym zjeździe wyłoniła jak najszybciej wyraźna większość, któraby objęła pod swoją odpowiedzialność kierownictwo przedewszystkim samego zjazdu, a w konsekwencji — całego ruchu w naszej dzielnicy". („N. Dziennik" Nr 53 z dnia 22 2 1936)

Obecnie nowo-wybrana Egzekutywa jest też wyrazem tej większości, która bierze pod swoją odpowiedzialnością kierownictwo całego ruchu ogólno-syjonistycznego w naszej dzielnicy.

Prof. Dr Majer Bałaban w Tarnowie

W dniu jutrzejszym zawita do nas znakomity uczony i historyk, profesor Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego i docent Instytutu Nauk Judaistycznych w Warszawie, dr Majer Bałaban. Dzień ten, który zbiega się z Bar-Micwą Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie, jest wielkim świętem kultury i nauki żydowskiej naszego miasta. Inteligencja żydowska będzie bowiem miała możność zapoznać się z tym, który na przestrzeni 30 pokoleń tysiąca lat historii żydowskiej na polskiej ziemi osiągnął tytuł Mistrza i Twórcy systematycznych dziejów naszego narodu w tym kraju. Popularna dziś w całym świecie żydowskim sylwetka zasłużonego badacza i nauczyciela stanowi dla społeczeństwa żydowskiego w Tarnowie nielada atrakcję, dając sposobność osobistego zetknięcia się z wielkim Uczonym szerokim rzeszom Jego wielbicieli.

Urodzony we Lwowie w 1877 r. prof. Dr M. Bałaban już jako młody student postawił sobie wyraźny cel w życiu: należyte poznanie i zgłębienie dorobku gospodarczego i kulturalnego Żydów polskich od chwili ich przybycia aż do czasów współczesnych. Zadanie było niezmiernie trudne, ileże Prof. Bałaban był samoukiem na tym polu, gdzie nie miał nauczycieli, od którychby zapożyczył metodę lub system. Prace historyczne Bersona, Gumplowiczów i Kraushara pisane były pod aspektem asymilacji narodu żydowskiego i dlatego tam niejedno wyglądało tak, jak wyglądać nie powinno było. Nic też dziwnego, że Prof. Bałaban zmuszony był sam stworzyć sobie metodę i sposób pracy historycznej, odpowiadającej wysokości zadania i powadze tematu. Spełniając wysokie posłannictwo zarówno wobec własnego narodu jak i wobec otoczenia, Prof. Bałaban stał się pionierem nowego działu wiedzy judaistycznej — historii Żydów w Polsce.

Dorobek 40-letniej pracy czcigodnego Gościa jest bardzo wielki. Na pierwsze miejsce wysuwają się poważne monografie, jak Żydzi lwowscy na przełomie XVI i XVII w. (wyd. w 1906 r.), Dzieje Żydów w Galicji i Rzeczypospolitej Krakowskiej (1916). Z historii Żydów w Polsce, szkice i studia (1920), Historia i literatura żydowska w 3 tomach. Historia Synagogi Postępowej we Lwowie oraz dzieło będące owocem długoletniej, bo 25-letniej pracy p. t. Historia Żydów w Krakowie i na Kazimierzu. Nadto rozrzuconych jest po wielu czasopismach mnóstwo mniejszych prac i artykułów, których nie można w tych ramach wyliczyć. Prof. Bałaban ogłosił również szereg prac w języku niemieckim, rosyjskim, żydowskim i hebrajskim. Ostatnio ukazało się dwutomowe dzieło hebrajskie o Frankistach.

Poważnemu Nauczycielowi i Dostojnemu Gościowi przesyłamy w dniu Jego przybycia do Tarnowa z głębi serca idące pozdrowienie: ברוך הבא!

Żydowski Instytut Naukowy w Wilnie — IWO

Od 13-tu lat istnieje i pracuje intensywnie we Wilnie Żydowski Instytut Naukowy, dla którego społeczeństwo żyd. w Małopolsce mało wykazuje zainteresowania. Ale Żydowski Instytut Naukowy zasługuje na inny, bardziej pozytywny stosunek, są pełną pomoc i poparcie. Zadania bowiem Iwo są ważne, a jego działalność intensywna i rozległa.

Jakie są właściwie zadania Iwo?

Naród żydowski żyje w rozproszeniu. Skupienia żydowskie znajdują się w każdym prawie kącie na całym świecie. Każde skupienie żydowskie tworzy pewne wartości kulturalne. Iwo stanowi pewnego rodzaju więź kulturalno-naukową między tymi poszczególnymi skupieniami żydowskimi, pewnego rodzaju centralny punkt, w którym zbiegają się nici twórczości kulturalnej i naukowej poszczególnych skupień żydowskich.

Iwo spełnia ponadto drugą bardzo ważną misję. Żyjemy w epoce bardzo burzliwej i nie wolno nam dopuścić do tego, aby w czasie tej burzy dziejowej zostały zniszczone skarby duchowe naszego narodu. Musimy zatem uczynić wszystko, aby przechować cały nasz dorobek kulturalny, zbierać wszelkie ślady naszej przeszłości (a teraźniejszość — jutro już będzie przeszłością). Tę funkcję spełnia Iwo.

Iwo umożliwia ponadto światu zewnętrznemu oraz nam samym poznanie nas w właściwym świetle. Iwo bowiem jest nie tylko instytutem, który rejestruje i koncentruje wszelkie materiały o życiu żydowskim, ale również bada je i opracowuje naukowo. Dotychczas pracę badawczo-naukową o życiu żydowskim przeważnie pozostawiono ludziom obcym, oderwanym od żydowskich mas ludowych i ich życia, a bardzo często pracy tej dokonali ludzie wrogo wobec nas nastawieni, których prace były tendencyjne i niezgodne z faktycznym stanem rzeczy. Obecnie, dzięki inicjatywie Iwo, pracy tej podjęli się uczeni żyd., którzy stoją w centrum życia żydowskiego i są związani ze środowiskiem, które jest przedmiotem ich badań, a którzy są dobrze obznajomieni z całą problematyką życia żydowskiego. Dlatego też prace te uczonych żydowskich są objektywne, wszechstronne i dają prawdziwy obraz życia żydowskiego.

A ta praca naukowa Iwo ma znaczenie nietylko teoretyczne, abstrakcyjne, ale również praktyczne, aktualne. W obecnym bowiem czasie, kiedy na Żydów rzuca się różne oszczerstwa, kiedy dla uzasadnienia antysemityzmu potrzebnego dla celów politycznych odnośnych grup, fałszuje się historię i fakty, aby Żydów przedstawić w ujemnym świetle — w takim to czasie praca naukowa i publikacje Iwo, tak w dziedzinie histori, jak i ekonomii i socjologii mają kolosalne znaczenie aktualne.

Iwo jest zatem jedną z największych i najważniejszych instytucyj naukowych żydowskich. Jest to centralne środowisko kultury i nauki żydowskiej.

Owoce działalności Iwo w ciągu 13 toletniego swego istnienia są bardzo rozległe i obfite. Dziesiątki tysięcy kartek swych wydawnictw naukowych, badania we wszystkich dziedzinach życia i twórczości żydowskiej, zbieranie, przechowanie i opracowanie materiałów z życia żydowskiego — koncentracja żydowskich sił naukowych, szkolenie młodych kadr pracowników dla nauki żydowskiej — oto w ogólnym zarysie dotychczasowa działalność Iwo, obejmujące 30 krajów, oraz posiadające współpracowników i korespondentów na całym prawie świecie.

Ta rozgałęziona praca naukowa wymaga jednak wielkich funduszów. To też Iwo przeprowadza obecnie na terenie Małopolski wielką akcję propagandową i werbunkową celem zasilenia swych zasobów finansowych, które umożliwią mu kontynuowanie względnie rozszerzenie swej działalności.

Do Tarnowa przybył w tym celu specjalny delegat Iwo p. Bursztyn z Wilna, który przeprowadza akcję w naszym mieście przy pomocy komitetu obywatelskiego specjalnie w tym celu utworzonego.

Pod przewodnictwem prezesa p. dra Menderera odbyło się we wtorek 29 bm. zebranie przyjaciół Iwo dla ustalenia programu akcji na rzecz Iwo w Tarnowie. Referat o zadaniach i celach Iwo wygłosił delegat Iwo p. Bursztyn, po czym wybrano prezydium komitetu w następującym składzie: pp. dr Menderer — przewodniczący, dr S. Schönfeld — wice przewodniczący, drowa Weissowa i mgr D. Lenkowicz — sekretarze, po czym ustalono dokładny plan akcji, która została zaraz nazajutrz rozpoczęta. **fr.**

ABRAHAM KOHANE, Tel-Awiw

Oryginalny spadek dla Palestyny

(List z Palestyny)

Palestyna otrzymała oryginalny spadek, który — w myśl testamentu — ma być rozdzielony przez naczelnego rabina Tel-Awiwu Amiela. Otóż istnieje w Anglii sekta chrześcijan, przyjaciół Żydów pod nazwą „uczniowie proroków“. Członkowie tej sekcji interesują się losem Żydów na całym świecie i wierzą w wyzwolenie Żydów, a wydarzenia ostatnie, szczególnie w Palestynie uważają za przygrywkę do pełnego wyzwolenia Żydów. Ostatnio zmarł jeden z członków tej sekty, który kilkakrotnie był w Palestynie i gruntownie zbadał tam nasze dzieło odbudowy. Zmarły zapisał część swego wielkiego majątku na cele filantropijne. Część tej kwoty przeznaczył dla Palestyny pod trzema jednak warunkami:

1) Nie wolno z tych pieniędzy stworzyć funduszu żelaznego, a tylko rozdzielić wśród biednych, przy czym należy całą kwotę rozdzielić.

2) Nie wolno wyjawić nazwiska ofiarodawcy, oraz 3) Nie wolno wyjawić też nazwisk ofiarobiorców, lecz należy pokryjomu rozdzielić odnośną kwotę wśród biedaków, zasługujących na poparcie za potwierdzeniem odbioru. Rozdziału dokonuje rabin Amiel. W pierwszym rzędzie otrzymała 500 funt. Liga Przeciwgruźlicza i cały szereg innych instytucji. Dotychczas wykonawcy odnośnego testamentu przesłali do rozdziału 5000 funtów, ale mają nadejść dalsze kwoty.

Jubileusz 75-lecia prasy hebrajskiej w Palestynie

W budynku „Ohel Szem“ odbyła się podniosła uroczystość z okazji 75 lecia wydania w Palestynie przez Joela Mozesa Salomona pierwszej gazety hebrajskiej. W uroczystości tej wzięli udział m. i. prof. Dawid Jelin, Ben Zwi, prof. Heinrich Löwe, Judelewicz z Riszon Lezion, oraz niezmordowany zbieracz prasy żydowskiej Zalman Pewzner. Pewzner był niegdyś skromnym urzędnikiem magistrackim. Na tym to stanowisku rozpoczął zbierać i kolekcjonować wszystko to, co wyszło w ciągu 75 lat w dziedzinie prasy żydowskiej na całym świecie i we wszystkich językach świata. Obecnie jego zbiór jest jednym z najbogatszych. Pewzner wydał też cały szereg prac o historii prasy żydowskiej, oraz urządzał kilka wystaw swych kolekcji. W okresie święta Pesach Pewzner zamierza urządzić wystawę całej prasy żydowskiej, która najprawdopodobniej wzbudzi wielkie zainteresowanie w Jiszuwie.

W rozmowie ze mną Pewzner zaznaczył, że czynistarania celem uzyskania środków na stworzenie muzeum prasy żydowskiej.

Ruch turystyczny już się rozpoczął w skromnej bardzo mierze. Obecne stosunki w dziedzinie bezpieczeństwa publicznego niewątpliwie przyczyniają się do osłabienia ruchu turystycznego, który zazwyczaj w latach poprzednich o tej porze zawsze miał największe nasilenie. Czy w tym roku zupełnie zawiedzie? Miejmy nadzieję że nie.

Z okazji zaręczyn kol. Sabki Rein z p. Henkiem Gutterem z Krakowa serdecznie gratulują
Wolfowie Fischbeinowie, Uszek Celnik
z narzeczoną, Leon Leser, Izek Fenichel

Z okazji zaręczyn kol. Janka Friesa z p. Zosią Greipner serdecznie gratulują
Wolfowie Fischbeinowie, Uszek Celnik
z narzeczoną, Leon Leser, Izek Fenichel

Konieczność aklimatyzacji

Ileż to razy słyszało się dawniej to przysłowie ironiczne: „Trudno jest żyć człowiekowi nieprzyzwyczajonemu!“ Widzieliśmy w tym żart — nic więcej. Dziś zaczynamy uświadamiać sobie głęboką mądrość tych słów. Tak, coraz trudniej jest żyć człowiekowi nieprzyzwyczajonemu do nowych pojęć i obyczajów, do nowych metod działania, krótko mówiąc — do zmienionego klimatu moralnego naszej bezlitosnej stalowej epoki. Dawne ideały, wyobrażenia, kryteria nie mogą dziś uzyskać połączenia z rzeczywistością. Myślimy jeszcze i czujemy inercyjnie, bronimy się przed koniecznością zmiany postawy, apelujemy do świętych nakazów absolutnej sprawiedliwości i humanitaryzmu, lecz stoimy już w obliczu zmodyfikowanego układu sił, musimy zmienić postawę. Cóż z tego, że załamujemy ręce, że rozpaczamy i pytamy: „Gdzie słuszność? prawo człowieka? Gdzie idea przewagi zasady etycznej nad siłą brutalną?“ Daremne pytania. Nie padnie na nie odpowiedź zadowalająca w obecnych czasach.

Historia wyda kiedyś osąd sprawiedliwy o naszej epoce. Czy nazwie ją Wiekiem Ciemnym, czy też w przejawach jej siły brutalnej odnajdzie twórczą dynamikę? Może przedmowa do jej dziejów będzie mieć brzmienie takie same, jak wstęp Karola Dickensa do „Opowieści o dwóch miastach“, rozgrywającej się na przełomie dwóch stuleci? „Były to — pisał Dickens — czasy najlepsze, były to czasy najgorsze, były to lata mądrości i lata szaleństwa, była to epoka wiary i epoka bezbożności, był to okres Jasności i okres Mroku, była to wiosna nadziei i zima rozpaczy, mieliśmy wszystko przed sobą i nie mieliśmy przed sobą niczego, szliśmy wszyscy wprost do nieba i wprost w odmiennym kierunku...

Aby jednak żyć w takim klimacie, trzeba się zaklimatyzować. Istnieją dwa wyjścia: zupełna rezygnacja lub aklimatyzacja. Trzeciego nie ma.

Trzeba się zaklimatyzować.

Nasza inteligencja, wychowana w tradycjach liberalistycznych, zaopatrzona w ideały minionego stulecia — nie powinna naśladować chasydów, głoszących bezczynność i mistyczną kontemplację — w oczekiwaniu na wyzwolenie mesjańskie.

Przystosowanie się żydostwa do dzisiejszego klimatu moralnego — to gromadzenie materialnych i duchowych sił narodu, to dążenie do zbudowania własnego narodowego, zdolnego do obrony bytu w Palestynie. Duch epoki — to duch mobilizacji sił narodowych. Taki jest klimat — i trzeba się doń przystosować.

PIERROT

אחותנו שפרה קורנרייך! משתתפים אנו בצערך הגדול במות אביך ז"ל. בעבודתך לטובת הגשמת רעיוננו תנחמי בין שאר אבלי ציון.

ההנהגה המקומית, ועדת בוגרים
של „השומר הדתי“ בטרנוב

Szczere współczucie składamy tow. Abrahamowi Kornreichowi z powodu zgonu Jego Ojca

Izrael Rabenbauer, Izrael Weiss, Wolf i B. Frumer

Ze Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców

We wtorek 22 bm. odbyło się w lokalu Stowarzyszenia zebranie kupców branży węglowej, na którym omówiono aktualne sprawy branżowe i podatkowe. Zagaił zebranie prezes mgr Spielman, po czym w ożywionej dyskusji zabierali głos pp. Z. Fenichel, D. Kleinhändler i H. Fluhr. W szczególności podkreślano w dyskusji nieodpartą konieczność zorganizowania kupców branży węglowej w silną jednostkę branżową, zdolną do strzeżenia i solidarnej obrony interesów branżowych.

Po przedyskutowaniu pilnych i ważnych zagadnień branżowych obecni wyrazili p. Kleinhändlerowi podziękowanie za jego intensywną i ofiarną pracę na rzecz kupców branży węglowej. W końcu wybrany został zarząd sekcji branży węglowej przy Stowarzyszeniu Kupców i Przemysłowców, w skład którego weszli pp. D. Kleinhändler (przewodniczący), Klahr i Kudler (zastępcy przewodniczącego), Neuman (sekretarz), Siegfried (członek zarządu).

W niedzielę 3 kwietnia br. odbędzie się o godz. 7·30 wiecz. w lokalu Stowarzyszenia referat p. dra W. Mandla n. t. „O chorobach przemiany materii“ (cukrzyca i artretyzm).

We wtorek dnia 5 kwietnia br. odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia punkt. o godzinie 8·15 wiecz. zebranie kupców branży galanteryjnej na którym będą referowač o aktualnych sprawach branżowych i podatkowych pp. mgr H. Spielman i Majer Rosenbaum. Po referatach i dyskusji nastąpi wybór zarządu sekcji galanteryjnej. Ze względu na ważność spraw uprasza się wszystkich kupców branży galanteryjnej o niezawodne przybycie na zebranie.

Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców podjęło w marcu b. r. wielką akcję werbunkową wśród tarnowskiego kupiectwa, dotąd w organizacji zawodowej nie zrzeszonego, w drodze przesyłania poszczególnym kupcom, nie będącym dotąd członkami Stowarzyszenia odpowiednich okólników, wzywających do przystąpienia do Stowarzyszenia, celem wzmocnienia podstawy i siły organizacyjnej tej korporacji zawodowej, która w obecnej krytycznej sytuacji kupiectwa żydowskiego jest jedynym niestrudzonym rzecznikiem interesów zawodowych i społecznych kupiectwa i przemysłu. Na apel Stowarzyszenia winni wszyscy dotąd niezorganizowani zawodowo kupcy i przemysłowcy odpowiedzieć bezwłocznym masowym wstępywaniem w szeregi Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców, spełniającego doniosłą rolę społeczno-zawodową na terenie gospodarczym okręgu tarnowskiego.

Z konferencji krajowej

W następnym numerze podamy pełny tekst pięknego referatu prezesa tow. dra I. Schwarzbarta, wygłoszonego na XIX konferencji, odbytej w Krakowie dnia 27 marca br.

Z poczty

Z dniem 1 kwietnia 1938 r., Dyrekcja Okręgu Poczt i Telegrafów w Krakowie — mając na uwadze potrzeby mieszkańców małych miasteczek i by im dać możność korzystania z ulgowej taryfy telefonicznej — przedłużyła godziny urzędowania w działach: telefonicznym i telegraficznym od godz. 18-ej do godz. 21-ej w Urzędach Ciężkowice, Mościce oraz w Agencji Gromnik.

Z działu pocztowego w tych godzinach odbywać się będzie przyjmowanie listów poleconych oraz sprzedaż znaczków pocztowych.

Letnie godziny handlu

W piątek, dnia 1 kwietnia rozpoczyna się letnia pora handlu w sklepach sprzedających owoce i napoje chłodzące. Pora zamykania sklepów tej kategorii w okresie letnim do 1 października zostaje przedłużona do godziny 23-ej.

Kolumna bazaru na rzecz K.K.L.

Jakkolwiek dzieli nas więcej jak 2 tygodnie do otwarcia bazaru, przygotowania są już prawie ukończone. Całokształt bazaru krystalizuje się i obraz przybiera konkretne formy. Wszystkie szkoły żydowskie, organizacje skautowe młodzieży wszelkich ugrupowań oraz stowarzyszenia syjonistyczne różnych odcieni przygotowują obfity materiał wystawowy.

Zebranie plenarne

W poniedziałek 28 b. m. odbyło się pod przewodnictwem prezesa tow. dra Chometa zebranie informacyjne przy nader licznym udziale egzekutywy bazaru, reprezentantów szkół, stowarzyszeń i zaproszonych gości. Przewodniczący stwierdził pełne zrozumienie wszystkich organizacyj, zrzeszeń i szkół dla tej oryginalnej, pierwszej na terenie zach. Małopolski imprezy KKL. — przy czym podkreślił ofiarną współpracę ze strony kobiet syjonistycznych, szczególnie członkiń organizacji „Wizo“ (prace w ramach komisji fantowej, Toceret Haarec i zaproszenia) jak i Koła kobiet przy organizacji ogolno-syjonistycznej (prace w ramach komisji robót ręcznych i bufetowej).

Zaproszenia

Zaproszenia do wzięcia udziału w uroczystym otwarciu, zwiedzeniu bazaru i bufetu tudzież w zamknięciu wystawy są już gotowe.

Kolportażem zaproszeń jakoteż i biletów wstępu zajmie się specjalna komisja złożona z przedstawicielek organizacji kociecych pod kierownictwem p. Korniłowej.

Kioski (stoiska)

Imponujący przegląd wyrobów palestyńskich stanowić będzie Kiosk Toceret Haarec. Zgromadzone tu eksponaty złożone z wyrobów z jedwabiu, aksamitu i atłasu, obrazy, makaty, szlafroki, artystyczne branzoletki i miniatury z Bezalelu. Oddzielny dział stanowią książki hebrajskie różnej treści.

Nader interesującym będzie

Kiosk prasy żydowskiej

całego świata i propagandy ruchu syjonistycznego. Wydawnictwa palestyńskie przesłały egzemplarze okazowe wszystkich pism, dzienników, miesięczników ukazujących się w Palestynie, oraz obfity materiał propagandowy.

W skład tego działu wchodzi bogate archiwum tow. dra Salza, wiceprezesa I. Kongresu w Bazylei, zawierające nieopublikowane listy dra Herzla i wiele cennych przyczynków do historii syjonizmu.

Ciekawy materiał dostarczyło również 50-cio lecie syjonizmu w Tarnowie. Cały bogaty zbiór dokumentów znajdzie tu umieszczenie.

Okazale zaprezentuje się

kiosk kobiecych robót ręcznych.

Przeszło 80 pań pracowało i okazało gotowość ofiarowania robótek ręcznych. Dział ten obesłany będzie przez kilimy, obrusy, poduszki, serwetki i drobniejsze przedmioty haftowane na kanwie, jedwabiu i płótnie i stanowić będzie niewątpliwie najcenniejszy upominek dla szczęśliwego gracza, ponieważ wszystkie roboty ręczne wchodzą w skład fantów.

Coraz więcej przedmiotów napływa do

kiosku loterii fantowej.

Przedsiębiorcy i kupcy zamiejscowi prześcigają się formalnie w przesyłkach wartościowych przedmiotów, chcąc zadokumentować ofiarnością zrozumienie dla celu.

Kupcy miejscowi również stanęli na wysokości zadania, ofiarując cenne przedmioty.

Przedmioty ofiarowane można oglądać w składzie papieru „Teka“ przy ul. Wałowej 22.

Ze względu na krótki czas zwraca się komisja Bazarowa robót ręcznych do szanownych pań z uprzejmą prośbą, aby wręczyły zadeklarowane roboty delegatom K. K. L., ewentualnie oddały je do rąk przew. pow. Komisji p. R. Gelbowej ul. Wałowa 13, — przy czym zaznacza się, iż ostateczny termin składania robót upływa z dniem 5 kwietnia br.

Dotychczas oddały roboty ręczne następujące panie: drowa Chometowa, drowa Fischowa, drowa Schönfeldowa, drowa Grünbergowa, drowa Schützerowa, drowa Muskatenblitowa, Fleischerowa Zofia, Wurzlowa Irma, Ketzowa Perla, Holländrowa (Wałowa), Krumholzowa, Matznerowa, Brodheimowa Hela, Kornmehlowa, Gellerowa Sala, Fastowa Regina, Seinwlowa, Weissbergowa, Rosenbaumowa, F-ma Zauder i Weinstock, Osterweilowa (Bernardyńska), Silberfenigowa, Katzowa Hela, Dyr. Schinaglowa. **Z. F.**

Podatki płatne w kwietniu

W kwietniu płatne są następujące podatki:

Do dnia 5 kwietnia — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii w czasie od 16 do 31 marca 1938 r.; do dnia 20 kwietnia — tenże podatek, pobrany w czasie od 1 do 15 kwietnia 1938 r.;

do dnia 7 kwietnia — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w marcu 1938 r.;

do dnia 15 kwietnia — I rata (półroczna) podatku dochodowego od uposażeń, otrzymanych w 1937 r.;

do dnia 25 kwietnia — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za 1938 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w marcu 1938 r. przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych obrotach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I—V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

do dnia 25 kwietnia — zaliczka kwartalna (za I kwartał) na podatek przemysłowy od obrotu za 1938 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w ub. kwartale (miesiące: styczeń, luty i marzec br.) — przez przedsiębiorstwa nie wymienione wyżej, a prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

do dnia 30 kwietnia — I rata (półroczna) podatku gruntowego za 1938 r;

do dnia 30 kwietnia — I rata (półroczna) podatku od lokali za 1938 r.;

do dnia 1 maja — przedpłata na podatek dochodowy na rok podatkowy 1938 przez osoby prawne w wysokości połowy podatku, jaki przypada od zeznanego dochodu.

Ponadto płatne są w kwietniu zaległości odroczone lub rozłożone.

Wykaz K. K. L.

Wykaz puszek ściennych z lutego (ciąg dalszy)

Po 0.50: Miriam Fisch, Dawid Leibel, Salamon Groder, Markus Chilowicz, Jakubowie, Jehoszua Mahler, Ch. Rössler, Izrael Bajer, Alfred Stiel, J. Schwarz, Argand, Abr. Steinbock, Chaim Alban, Jakubowicz, Hirsch Eder, Izrael Kohn, Mozes Kornreich, L. Hönig, Ch. Klapholz, Mozes Matzner, org. Haszomer Hadati, Mendel Münz, Rubin Hönig, Chanine Pfeffer, Izak Engelberg, Leopold Hochhäuser, Reinowie, A. Sattler, Samuel Seinwel, S. Fischelberg, dr Menderer, Mellochowa, drowa Maschlerowa, dr Schenkel, Pralnia Warsz., dr Muskatenblüth, Aron Reinhold, Izrael Koch, Aron Siedlisker, Mozes Markus, (Centrokafel), Koss, Izrael Keitsch, Józef Feigenbaum, Etka Beck, J. Weisberg, Dawid Toder, Zygmunt Müller, Herman Basler, Ascher Osterweil, R. Weissman, Zische Selinger, W. Weiss, Jakub Holländer, Zwi Gersten, Izak Schneider, Gabriel Osterweil, Chaim Reich, Emil Lichtblau, Rubin Wachsman, dr S. Goldman, Samuel Turnheim, Pluga Hanoar-Hacijoni, Kalman Gärtner, Abraham Blond, Ablöser, Rauchwerg, Aron Weiser, B-cia Seiden, Adolf Stern, Apteka Reicha, dr Sz. Bloch, Leon Borgenicht, Józef Sturm, Naftali Grünspan, Eichenholz, M. Seiden, B. Bornstein, Samson Laufer, Izrael Weiss, dr Neuman, Juda Freireich, Arje Fried, Regina Fluhrowa, prof. J. Malkischer, Samuel Rapaport, Herman Schächter, Juliusz Steigler, Ch. L. Siedlisker, Dawid Lubasch, M. L. Schram, A. Weinrieb, Abr. Blonder, Regina Bursztyn, Feuerlicht, B. Löwi, Izak Schmidt, S. Appel, Eliasz Lieberfreund. Poniżej 0·50: z 88 puszek 21.94.

Niechaj każdy spełni swój obowiązek wobec Pomocy Zimowej

B. poseł Adam Ciołkosz skazany na 8 miesięcy więzienia

W poniedziałek, 28 b. m. toczyła się przeciw. b. posłowi Adamowi Ciołkoszowi rozprawa karna przekazana trybunałowi do rozpatrzenia o obrazę Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Według bowiem aktu oskarżenia, p. Ciołkosz wyraził się obelżywie o Panu Prezydencie Rzeczypospolitej w przemówieniu, wygłoszonym w Domu Robotniczym dnia 3 października 1937 r. Ponadto p. Ciołkosz był oskarżony o rozpowszechnianie fałszywych wiadomości, mogących wywołać niepokój publiczny w związku ze strajkiem chłopskim i strajkami okupacyjnymi.

Na rozprawie p. Ciołkosz nie przyznał się do winy.

Po przesłuchaniu świadka oskarżenia Edwarda Witkowskiego oraz 6 świadków obrony, a m. i. dra Agatsteina i dra A. Szumskiego, trybunał ogłosił wyrok skazujący p. Ciołkosza na 8 miesięcy więzienia bez zawieszenia.

Trybunałowi przewodniczył sso dr Chodyniecki, wotowali sso Kalafarski i sso Waśko, oskarżał prokurator dr Stögermayer, bronił dr Aleksandrowicz z Krakowa.

Dla wdów i sierót po poległych policjantach

Stow. Rodzina Policyjna przeprowadza obecnie wśród społeczeństwa akcję zbiórkową na rzecz wdów i sierót po poległych policjantach. Dotychczas bowiem poległo 636 policjantów w obronie prawa i życia współobywateli, pozostawiając około 500 wdów i tysiące sierót, którym należy zapewnić byt. Zawiadomienia o tej akcji będą rozsyłane we formie artystycznie wykonanych drzeworytów w cenie 3 zł.

Niewątpliwie każdy obywatel udzieli swej pomocy wdowom i sierotom, których mężowie i ojcowie złożyli swe życie w służbie bezpieczeństwa publicznego.

Nowa książka dra Stendiga

Nasz współpracownik, **Dr Samuel Stendig**, autor szeregu prac naukowych,, na tych łamach również omówionych, ogłosił nową książkę, którą krytyka przyjęła dobrze pt. **„Materializm a poznanie"**. Wydał ją F. Hoesick w Warszawie na III-ci Kongres Filozoficzny, który odbył się w Krakowie.

W dziele swym poddał Stendig gruntownej krytyce materializm 18-go stulecia, obalając jednocześnie materializm starożytnych i współczesnych, łącznie z materializmem czasów najnowszych, (niemieckim i sowieckim).

Wychodząc z teorii poznania, rozpatrzył Stendig wszystkie podstawowe pojęcia, na których materializm opiera swój światopogląd, wykazując ile sprzeczności tkwi w założeniach materializmu i tłumacząc przyczyny, dla których ten kierunek myśli ludzkiej stale w dziejach filozofii wraca. Autor, stając na stanowisku krytycznego realizmu, dowiódł w swych dociekaniach poznawczych, że materializm tylekroć się odnawia, ilekroć odradza się materializm życiowy, najbardziej sprzyjający materializmowi metafizycznemu. Nasze czasy materialistyczne, tworzą znowu podłoże pod filozoficzny materializm.

W rozdziałach, traktujących o materii i ruchu, o atomie i hipotezie, o witalizmie i mechanizmie, o monizmie i materializmie, o granicach poznania i podstawach jego, w rozważaniach o ateizmie i wierze, eudajmonizmie i moralności, o Bogu i religii, stanowiących część krytyczną dzieła autora, podważył dr Stendig bystro i silnie filary materializmu. Opierając swe wywody na olbrzymiej literaturze przedmiotu, podanej w osobnym rozdziale, naświetlił wspomniane zagadnienia z dzisiejszego punktu widzenia, w pierwszym jednak rzędzie ze stanowiska tła epoki, co w przedmowie prof. Uniwersytetu Jag. W. Rybczyńskiego zostało specjalnie podkreślone.

Język rozprawy jest jasny i zwięzły, wywody autora konsekwentne i ściśle naukowe, dlatego jest książka dra Stendiga, znanego zresztą z cennych prac naukowych, dla osób zainteresowanych lekturą o bardzo poważnej treści.

Dr Kurzweil

Czytajcie i rozpowszechniajcie „TYGODNIK ŻYDOWSKI"

Zarząd Nowej Synagogi

zawiadamia, ze w najbliższą sobotę odprawi modły nadkantor p. Rosenblatt wraz z chórem pod batutą dyryg. p. Künstlera. Odśpiewane zostaną następujące utwory:

W piątek 1 kwietnia br. o godzinie 6.30 wiecz. 1) Lecha dodi, 2) Haszkiwejnu.

W sobotę 2 kwietnia b. r. o godzinie 8·30 rano, 1) El Adon, 2) Mimkomechu, 3) Hallu awdej, 4) Hodo ono, 5) Riszon imacto, 6) Naricach.

Kronika

Bnej Syjon. W sobotę o godz. 3 30 po południu odbędzie się plenarka, na której tow. Gelbwachs złoży sprawozdanie z XIX Konferencji Krajowej organizacji syjonistycznej dla zach. Małopolski i Śląska.

Tarbut. W niedzielę, dnia 3 kwietnia o godz. 7-mej wieczór odbędzie się posiedzenie wydziału w czytelni Hitachdut.

Wizo. W piątek dnia 1 kwietnia o godz. 8-mej odbędzie się wykład delegata Zyd. Inst. Nauk. w Wilnie n t. „Znaczenie i cele Iwo" — Wstęp wolny. — Goście mile widziani. — We wtorek dnia 5 kwietnia o godz. 5-tej odbędzie się herbatka.

Młode Wizo. W sobotę o godz. 3 odbędzie się plenarka z referatem tow. R. Seewald n. t. „Azef". — W środę o godz. **8** pogadanka grupowa.

„Brith Hechajal". Wzywa się wszystkich członków "Brith Hechajalu" do zjawienia się na zebraniu, które odbędzie się w sobotę, dnia 2 kwietnia b. r. w lokalu przy ul. Goldhamera 6, o godz. 10·30 przed południem.

„Kino Apollo" wyświetla dziś i w dni następne film p. t. „Strzelec z Bengali". W głównej roli Shirley Temple. W sobotę 2-go i niedzielę **3** kwietnia br. poranki filmu „Serce i szpada" z Conradem Veidtem i Annabellą w gł. roli.

Padł w pościgu za bandytami. W czasie pościgu za bandytami dnia 29 b. m. zostali postrzeleni starszy przodownik Piotr Dyklewski i posterunkowy Zygmunt Dyląg, których przewieziono do Szpitala Powszechnego w Tarnowie, gdzie Dyklewski zmarł nazajutrz z odniesionych ran, zaś Dyląg przebywa nadal w szpitalu, Stan jego nie jest groźny. Zajście miało miejsce w okolicy Wojnicza koło Tarnowa, przy czym funkcjonarjusze policyjni zostali postrzeleni przez ukrywającego się w jednym z domów bandytę Batkę, gdy mieli przystąpić do jego aresztowania.

Zuchwałe włamanie. Do mieszkania Amalii Lichtinger zamieszkałej przy ul. Szujskiego 15, dokonano włamania i skradziono garderobę wartości 800 zł.

Napad rabunkowy. Na drodze z Żukowic do Tarnowa napadł Stanisław Armatys z Jastrząbki Nowej na Józefa Migdacza, którego pobił, przy czym zrabował mu 35 zł. Armatysa oddano do dyspozycji władz sądowych.

O nadużycia w składnicy kółek rolniczych. Przeciw dyrektorom składnicy Kółek rolniczych w Brzesku pp. Sukiennikowi, Amrogowiczowi i tow. toczyły się dochodzenia karne o nadużycia bilansowe w powyższej składnicy. Dochodzenia zostały już zakończone, a prokuratura przy Sądzie Okręgowym w Tarnowie w najbliższych dniach przystąpi do wygotowania aktu oskarżenia.

Za zarażenie chorobą weneryczną. Inżynier S. został skazany na 6 tygodni aresztu z zawieszeniem na 3 lata za zarażenie chorobą weneryczną p. K. — Bronił dr Rozwadowski.

Przy każdej okazji ofiarujcie na Żyd. Fund. Nar.

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, 1/2 str. 175 zł, 1/4 str. 90 zł, 1/8 str. 45 zł, 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr

Prenumerata: Miesięcznie zł 1·10, kwartalnie zł 3·30, półrocznie zł 6·60, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1·50

Wydawca i odpowiedzialny redaktor **Chaim Friedman.** Drukiem I. Engelberga w Tarnowie